

Ennyiben beszélhetünk arról, hogy mit adott a proletáriátus az irodalomnak. Ennyit és semmivel többet. Arról szó sincs, mintha a proletárirodalom, mint kollektív társadalmi osztály kollektív esztétikai tendenciája már kialakult volna, még kevésbé arról, mintha ez az irodalom csóddal fenyegetné Balsac vagy Tolsztoj irodalmát. Lehet, hogy erről is beszélhetünk öt vagy tíz évtized múlva, de ehhez mindenesetre mulhatatlanul szükséges, hogy a proletáriátus maradék nélkül átvegye az emberiség materiális és erkölcsi életének igazgatását is.

* * *

Makkai János, miután megállapította a proletárirodalom fölényes előnyomulását, értekezése végén ezeket mondja: «A proletáriátus irodalma és művészete azonban épügy el fog bukni, mint a polgári társadalomé, sőt máris bukóban van pontosan ugyanazon okok miatt, mint ahogy az a polgári társadalom már sok tekintetben csak vegetatív kultúrájával történt».

A fentebbiekben azt szerettem volna hihetővé tenni, hogy a polgári kultúra még nagyon messze van attól, hogy csak vegetatíve tengődjék tovább, hogy proletár osztályirodalom még egyáltalában nem alakult ki, ennél fogva annak sem diadaláról, sem közeli bukásáról beszélni sem lehet.

Surányi Miklós.

MÁTYÁS TEMPLOMÁBAN.

*Kővé vált zsoldár, ódon hegyi szentély,
tilkok halk vára messze hősi korból,
húsvét-zsolozsmád szívünkbe dorombol,
haranggal-dallal izentél, . . . izentél . . . !*

*Mozart miséje pillangórajt szállat,
hirdet a sok kürt égi győzedelmet :
él már az Isten ! szabad a lehellet,
odvas kriptákba derüs napfény árad.*

*A mi vonónkról mégsem száll mákony,
strás vonaglik a juvolánkon :
kriptánkon nincs rés, sűrűn lepi gaz.*

*Uram ! húsvétot hogy üljünk itt lenn ?
megfojt a sírbolt, bár győzött Isten, --
sírbontó Eszme, példád a vigasz !*

Simon Gyula.